

Nr 22.

Av herrar **Gustafsson** i Borås och **Swedberg**, om rätt för vissa studerande att åtnjuta rabatt å statens järnvägars busslinjer.

En icke ringa del av eleverna vid landets läroanstalter ha sina hem på annan ort än skolorten. Det är av stor betydelse från många synpunkter, att kontakten med hemmen uppehålls. För att så skall kunna ske har samhället trätt hjälpsamt emellan genom att under vissa villkor erbjuda ca 50 % rabatt å resekostnaden mellan skol- och hemorten. Rabatteringen gäller alla i svensk persontrafik deltagande järnvägar, ångbåtsleden Hjo—Hästholmen samt SJ:s automobillinje Övertorneå—Pajala.

Nedsättningen gäller däremot inte SJ:s busslinjer i övrigt. Med hänsyn till den betydelse som SJ:s busstrafik numera har för landsbygdens trafikförhållanden — det är ju elever med hemort på landsbygden det här gäller — borde bestämmelserna utvidgas till att innefatta även denna trafik. Principiellt borde knappast några hinder finnas härför då busslinjen Övertorneå—Pajala redan inkluderats i bestämmelserna. Privata busslinjer i Norrland tillämpa även i viss utsträckning samma system som SJ i fråga om resa på enkel biljett gällande även för återresan. Postverket tillämpar samma system som SJ har för skolungdom å järnvägarna. I avd. B punkt 2 i postdiligenstaxan heter det:

»Elever och studerande vid offentliga läroanstalter i Sverige, vilka under pågående läsår företaga resor i Sverige med postdiligens från vederbörande inackorderingsort till hemmet och åter till inackorderingsorten inom loppet av 20 dagar samt under jul- och nyårsferierna inom en månad, må företaga återresan utan erläggande av särskild avgift. Vid återresan skall till diligensföraren avlämnas för hemresan löst enkel biljett jämte ett av vederbörande rektor (skolföreståndare) utfärdat intyg, utvisande att resan företagits för besök i hemmet. I stället för dylikt intyg kan särskilt för ändamålet avsett legitimationskort uppvisas. Resorna må dock icke till någon del infalla under tiden skärtorsdagen—annandag påsk eller tiden den 22 december—2 januari.»

Starka skäl tala för att man följer en enhetlig linje inom postverket och SJ, så att de elever som äro helt hänvisade till SJ:s busslinjer inte ställas i särklass. Det kan vidare påpekas, att vid förut privatägda busslinjer, som i viss utsträckning tillämpat rabattering och som övertagits av SJ, rabatteringen borttagits i och med förstatligandet och i överensstämmelse med SJ:s nuvarande bestämmelser.

Besöken i och kontakten med hemmen kunna icke betraktas som nöjesresor i vanlig mening utan måste från alla synpunkter anses vara välmotiverade. För den medellösa ungdomen betyder SJ:s prisnedsättning ganska mycket.

1953 års riksdag hade att behandla en motion i här ovan berörda fråga. Vid utskottsbehandlingen fann andra kammarens allmänna beredningsutskott det skäligt att den ungdom, som avsågs i motionen och som måste betjäna med buss, vid besök i hemmet icke borde åsamkas större kostnader än de som kunde resa med järnväg till hemorten. Utskottet ansåg även att en bestämmelse om nedsättning av biljettpriserna för ifrågavarande skolungdom icke behöva bli av prejudicerande betydelse och att den icke mera märkbart torde kunna påverka SJ:s ekonomi. Medan andra kammaren således i sak biföll motionen avlogs den av första kammaren. Därmed hade frågan fallit för den riksdagen.

Med hänsyn till de starka skäl som obestriddigen tala för att även de elever, varom det här är fråga, kunna få möjligheter till rabatterade resor mellan skola och hem, vilja vi ånyo draga frågan inför riksdagen.

Vi hemställa alltså,

att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte hemställa om åtgärder syftande till att samma bestämmelser som gälla för statens järnvägar (utformade i SJ:s författningssamling, särtryck 87 a) även måtte gälla av SJ ägda busslinjer.

Stockholm den 13 januari 1954.

Ax. Gustafsson

i Borås.

Ruben Swedberg.